

UZASADNIENIE

M. O. w pozwie z dnia 6 lipca 2012r., skierowanym przeciwko A. O., wniósł o zasądzenie kwoty 12.889,17 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 12.784,36 zł od dnia 1 marca 2010r., zaś od kwoty 104,79 zł od dnia wytoczenia powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu według załączonego spisu kosztów, tytułem naprawienia szkody za naruszenie przez pozwanego autorskich praw majątkowych powoda do Mapy Polski 2007 Wydawnictwa (...).

(pozew k. 2-3)

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie I Nc 209/12 Sąd uwzględnił powództwo. (nakaz zapłaty k. 16)

Pozwany w dniu 16 sierpnia 2012r. wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości.

Skarżący podał, że prowadzi stronę internetową dla rowerzystów, na której zamieszczał różne mapki, które otrzymywał od wielu użytkowników i sympatyków strony internetowej i uważał, że mapki te są ich własnością. Po otrzymaniu od powoda pisma, w którym była mowa, że bezprawnie zamieścił/wykorzystał 7 fragmentów mapek, do których firma powoda ma wszelkie prawa, pozwany natychmiast, na wszelki wypadek usunął mapki ze swojej strony internetowej.

Skarżący ponadto podniósł, że u nikogo strat nie spowodował i zakwestionował cennik licencyjny obowiązujący w firmie powoda. W konkluzji wniósł o oddalenie powództwa. (sprzeciw k. 28-30)

Powód wniósł w pozwie o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu kartografii na okoliczność ustalenia liczby i zakresu elementów wspólnych znajdujących się na mapie powoda i mapach bezprawnie rozpowszechnianych przez pozwanego w celu wykazania, że mapy rozpowszechniane przez pozwanego pochodzą z mapy powoda oraz dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości w celu określenia wynagrodzenia, jakie otrzymałby powód od pozwanego, gdyby ten ostatni zawarł z powodem umowę. (pozew k. 2 odw.)

Postanowieniem z dnia 14 września 2012r. Sąd zwolnił pozwanego od kosztów sądowych w całości i ustanowił dla niego adwokata z urzędu.

(postanowienie k. 43)

Pozwany w piśmie procesowym z dnia 30 listopada 2012r. wniósł o oddalenie wniosków dowodowych powoda.

(pismo procesowe k. 94-96)

Na rozprawę w dniu 9 maja 2014r. pozwany nie stawiał się, pomimo prawidłowego wezwania na rozprawę pod rygorem pominięcia dowodu z przesłuchania.

(zarządzenie k. 235, potwierdzenie odbioru k. 243,

protokół rozprawy k. 245)

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika o odroczenie rozprawy z powodu niestawiennictwa pozwanego. (postanowienie k. 245)

Na rozprawie w dniu 9 maja 2014r. pozwany przyłączył się do wniosku powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości. Wniósł o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka M. S. na okoliczność, w jaki sposób świadek wykrył naruszenie praw powoda oraz dopuszczenie dowodu z przesłuchania pozwanego, natomiast powód cofnął wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości. (protokół rozprawy k. 246)

Sąd pominął wnioski dowodowe pozwanego. Pozwany nie zgłosił zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c. do postanowienia dowodowego.

(postanowienie, protokół rozprawy k. 247)

Strony przed zamknięciem rozprawy podtrzymały dotychczasowe stanowiska, przy czym pozwany wniósł o nieobciążanie kosztami procesu z uwagi na trudną sytuację materialną. Adwokat z urzędu, ustanowiony dla pozwanego, wniósł o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanemu urzędowi i oświadczył, że nie zostały one uiszczone w żadnej części. (protokół rozprawy k. 247)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Powód jest przedsiębiorcą działającym na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej pod firmą (...)

(niesporne, zaświadczenie o wpisie k. 15)

W dniu 13 lutego 2006r. powód zawarł z A. C., działającym pod firmą (...) umowę licencyjną wyłączną Nr (...) na okres dwóch lat, w myśl której powód uzyskał wyłączną licencję na korzystanie z utworów w postaci cyfrowej mapy Polski oraz wszelkich programów komputerowych zawierających tę mapę lub też jej elementy na wyszczególnionych polach eksploatacji, w tym zezwolenia na wykorzystywanie praw zależnych przez udzielanie sublicencji osobom trzecim na utrwalenie i zwielokrotnienie metodą poligraficzną i elektroniczną oraz rozpowszechnianie m.in. w sieci Internet rastrowych obrazów kartograficznych (map) stanowiących przedmiot umowy. (umowa k. 10)

Zgodnie z aneksami do umowy, uległa ona przedłużeniu na trzy kolejne okresy dwuletnie. (aneksy k. 11-12)

Zgodnie z aneksem Nr (...) z dnia 12 lutego 2010r., powód uzyskał nadto wyłączną licencję m.in. do programu komputerowego (...).

(aneks k. 11 odw.)

Zgodnie z cennikiem powoda, obowiązującym od dnia 1 grudnia 2006r., wynagrodzenie za rozpowszechnianie pojedynczego fragmentu mapy w pojedynczej stronie internetowej, przy zamówieniu 6 – 10 fragmentów, przez okres nieprzekraczający roku, wynosi 499 zł netto, do którego dolicza się podatek VAT w stawce podstawowej w obowiązującej wysokości, tj. 613,77 zł brutto (z uwzględnieniem 23 % stawki podatkowej) (cennik licencyjny k. 13)

Powód udziela licencji i sublicencji na fragmenty map osobom fizycznym i prawnym oraz wystawia im faktury, zgodnie z obowiązującym cennikiem.

(pisma k. 72-73, umowy k. 74-78)

Pozwany prowadzi stronę internetową www.grajewo.pl o tematyce rowerowej.

(niesporne)

W dniu 9 lipca 2009r. powód powziął wiadomość, że na stronie internetowej prowadzonej przez pozwanego umieszczonych zostało siedem fragmentów map Polski, pochodzących z programu komputerowego (...). Tego samego dnia pracownik powoda – M. R. dokonała zabezpieczenia strony przez wykonanie print screenu i zapisania strony na serwerze firmy powoda. Naruszenie praw powoda wykrył inny pracownik – M. S.. Dokonano jednocześnie wydruku dokonanego zabezpieczenia.

(wydruki zabezpieczonych fragmentów mapy k. 52-58,

zeznania świadka M. R. k. 246)

Powód w piśmie z dnia 9 lipca 2009r. poinformował pozwanego o bezprawnym wykorzystaniu siedmiu fragmentów mapy, do rozpowszechniania której wyłącznie prawo posiada powód, wzywając pozwanego do uregulowania w terminie 7 dni od otrzymania pisma, stanu prawnego dotyczącego bezprawnego zreprodukowania i rozpowszechniania obrazów map. (pismo k. 7)

Pozwany, w odpowiedzi na to pismo, poinformował powoda, że „czyn ten został zaniechany i mapki zostały ze strony usunięte”, podnosząc, że mapy zamieścił „nieświadomie” i „wynikało to z jego niewiedzy”.

(pismo k. 8)

Wezwaniem z dnia 12 lutego 2010r. powód wezwał pozwanego do zapłaty 12.784,38 zł w terminie do dnia 28 lutego 2010r., tytułem naruszenia autorskich praw majątkowych. (wezwanie z potwierdzeniem nadania k. 14)

Mapy pozyskane ze strony internetowej, jak i mapy powoda, uwzględniając analizę pod względem zastosowania technik związanych z kartograficzną generalizacją treści map w procesie ich tworzenia, są jedną i tą samą mapą. Przeprowadzona weryfikacja wykazała spełnienie szeregu kryteriów zgodności w kwestii generalizacji treści map, które nie pozostawiają wątpliwości, że mapy te są tożsame, gdyż nie ma możliwości uzyskania tytułu zgodności w dwóch różnych opracowaniach autorskich.

(opinia biegłego z zakresu kartografii Marcia Ś.

wraz z załącznikami k. 117-180)

Pozwany jest bezrobotny, bez prawa do zasiłku. Gospodarstwo domowe prowadzi z matką, której dochód to renta rodzinna w wysokości 860,06 zł netto. Obecnie powód odbywa staż i dopiero we wrześniu 2014r. może „mieć pieniądze”.

(oświadczenie majątkowe k. 19-21, zaświadczenie k. 22,

decyzja rentowa k. 23-24, oświadczenie pełnomocnika pozwanego k. 245)

Sąd na podstawie art. 302 § 1 k.p.c. pominął dowód z przesłuchania pozwanego, który nie stawiał się na przesłuchanie.

Na podstawie art. 217 § 2 k.p.c. Sąd oddalił wnioski dowodowe pozwanego, uznając że okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione, a dowody zostały powołane jedynie dla zwłoki.

Sąd nie dał wiary twierdzeniom pozwanego, zgodnie z którymi negował on naruszenie praw powoda, albowiem sprzeczne są one z odpowiedzią pozwanego na pismo powoda z dnia 9 lipca 2009r. oraz z obiektywnym dowodem w postaci opinii biegłego kartografa.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest usprawiedliwione co do zasady, aczkolwiek dochodzona pozwem kwota jest wygórowana i zasługuje jedynie na częściowe uwzględnienie.

W oparciu o przeprowadzone dowody, Sąd uznał, że na stronie internetowej prowadzonej przez pozwanego zostały umieszczone sporne fragmenty mapy Polski, a miało to miejsce w lipcu 2009r., tj. w okresie obowiązywania umowy licencyjnej zawartej przez powoda z A. C..

Kwestionowanie przez pozwanego umieszczenia map powoda uznać należy li tylko za taktykę procesową, zmierzającą do uniknięcia odpowiedzialności odszkodowawczej. Pozwany nie przedstawił żadnych dowodów, wbrew treści art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c., podważających stanowisko powoda co do wykorzystania mapy Polski w okresie służących mu do tej mapy praw licencyjnych.

Okolicznością sporną było również to, czy mapy zamieszczone przez pozwanego są tożsame z mapą, do której prawa posiadał powód. Wątpliwości te wyjaśnił biegły sądowy z zakresu kartografii, który w sposób jasny, logiczny i przekonujący wyjaśnił, że zachodzi pełna tożsamość treści map ze strony internetowej pozwanego z mapą, do której wyłączną licencję posiadał powód.

Reasumując, pozwany wykorzystał mapy powoda na swojej stronie internetowej, co wymaga dokonania oceny prawnej w świetle przepisów ustawy z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz. U. Nr 90 z 2006r., poz. 631 ze zm., dalej „prawo autorskie”).

W pierwszej kolejności rozważenia wymaga to, czy mapa wykorzystana przez pozwanego stanowi utwór w rozumieniu prawa autorskiego, a dalej – czy pozwany dopuścił się naruszenia przepisów tej ustawy oraz czy powód poniósł szkodę na skutek naruszenia jej przepisów.

Zgodnie z art. 1 powołanej ustawy, przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiegokolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia. W szczególności „utworami” w rozumieniu tego przepisu są utwory kartograficzne wyrażone słowem, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi i podlegają ochronie prawno-autorskiej, jako jedna z kategorii utworów (por. m.in. wyrok SA w Warszawie z dnia 2 października 1996r., I ACa 2/96, OSA 1997/4/28).

Jest niewątpliwe, że mapa Polski, do której powód nabył prawa, posiada cechy oryginalności i indywidualności, pozwany natomiast rozpowszechniał dany utwór w ten sposób, że na swojej stronie internetowej umieścił fragmenty mapy, czyniąc je powszechnie dostępnymi dla bliżej nieustalonej liczby osób, nie posiadając do tego uprawnień, gdyż nie zawarł wcześniej umowy licencyjnej z powodem, który uzyskał wyłączne uprawnienie do zezwalania osobom trzecim na rozpowszechnianie fragmentów mapy metodami poligraficznymi i elektronicznymi.

Powód uzyskał licencję wyłączną, a zgodnie z art. 67 ust. 4 prawa autorskiego, o ile umowa nie stanowi inaczej, uprawniony z licencji wyłącznej ma prawo dochodzić roszczeń z tytułu naruszenia praw autorskich w zakresie udzielonej licencji; umowa, którą zawarł powód takiego wyłączenia nie doznaje, a więc powód jest legitymowany czynnie do dochodzenia roszczenia pozwu.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 prawa autorskiego, twórca może żądać od osoby, która naruszyła jego autorskie prawa majątkowe: zaniechania naruszenia, wydania uzyskanych korzyści albo zapłaceniu w podwójnej, a w przypadku, gdy naruszenie jest zawinione – potrójnej wysokości stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu; przepis ten zawiera zatem dyspozycję ustalenia wysokości wynagrodzenia w chwili jego dochodzenia, czyli uwzględnienia stanu rzeczy, istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy (art. 316 § 1 k.p.c.). Chwilą dochodzenia wynagrodzenia jest chwila wystąpienia z powództwem.

Roszczenie pozwu dochodzone jest w oparciu o cennik obowiązujący w przedsiębiorstwie powoda w chwili wniesienia pozwu, tj. obowiązującym bez zmian od dnia 1 grudnia 2006r.

Wynagrodzenie stosowne w rozumieniu art. 79.ust. 1 prawa autorskiego, to takie wynagrodzenie, jakie otrzymałby autor, gdyby osoba, która naruszyła jego prawa majątkowe, zawarła z nim umowę o korzystanie z utworu w zakresie dokonanego naruszenia (por. m.in. wyrok SA w Łodzi z dnia 26 lutego 1998r., I ACa 39/98, OSA 1999/2/6, wyrok SN z dnia 25 marca 2004r., II CK 90/03, OSNC 2005/4/66).

Konstrukcja przepisu art. 79 ust. 1 prawa autorskiego wprost wyklucza jednak interpretację, iż każde wykorzystanie praw autorskich bez wymaganej zgody uprawnionych lub z mocy ustawy jest działaniem zawinionym (por. wyrok SA w Warszawie, I ACa 882/06, Lex nr 1120185). Gdyby zaakceptować taką wykładnię, to zróżnicowanie przez ustawodawcę wysokości należnego wynagrodzenia byłoby w istocie pozbawione racjonalnego uzasadnienia. Uzyskanie zatem wynagrodzenia w potrójnej wysokości wymaga wykazania dodatkowej przesłanki w postaci winy sprawcy naruszenia. Ciężar dowodu w tym zakresie spoczywa na osobie dochodzącej wynagrodzenia (art. 6 k.c.).

Pozwany w odpowiedzi na pismo powoda z dnia 9 lipca 2009r., używając języka potocznego, powołał się na działanie niezawinione, co tym bardziej powinno „zmotywować” powoda do wykazania winy pozwanego. Powód natomiast w tych okolicznościach ograniczył się wyłącznie do przedstawienia swoich twierdzeń co do zawinienia pozwanego, które nie są wystarczające i nie mogą zastąpić dowodu. Sama bezprawność zachowania pozwanego, polegająca na umieszczeniu mapy powoda w Internecie nie przesądza jeszcze zawinienia.

W tym stanie rzeczy, powód nie wykazał przesłanki zawinienia, w związku z czym Sąd przyjął, że należne wynagrodzenie należy ustalić w wysokości dwukrotnej stawki wynikającej z cennika powoda i w tej sytuacji zasądził kwotę 8.592,78 zł (613,77 zł x 7 = 4.296,39 zł x 2 = 8.592,78 zł), oddalając powództwo w pozostałej części, jako nieudowodnione.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 k.c. od dnia następnego po upływie terminu określonego przez powoda w wezwaniu do zapłaty z dnia 12 lutego 2010r.

Powód wygrał sprawę w ok. 66 %, poniósł koszty procesu w łącznej wysokości 5.985 zł (pozwany kosztów procesu nie poniósł), a zatem pozwany powinien zwrócić powodowi 66 % tej kwoty, tj. 3.950 zł, zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów (art. 100 zdanie 1 k.p.c.).

Sąd zastosował jednak przepis art. 102 k.p.c. i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.000 zł, tj. tylko część kosztów z uwagi na porównanie sytuacji materialnej obu stron. Powód jest dobrze prosperującym przedsiębiorcą, a Sądowi wiadomo urzędu, że prowadzi on na szeroką skalę procesy sądowe o analogiczne roszczenia, które w przeważającej części wygrywa.

Pozwany natomiast jest osobą bezrobotną, która dopiero za kilka miesięcy będzie uzyskiwała dochody. Nie bez znaczenia dla rozstrzygnięcia w zakresie kosztów jest również okoliczność, iż pozwany nie osiągnął dla siebie żadnej korzyści majątkowej.

Okoliczności te wskazują, iż mamy do czynienia w realiach rozpoznawanej sprawy z „wypadkiem szczególnie uzasadnionym”, o którym mowa w art. 102 k.p.c.

Pozwany był reprezentowany przez adwokata ustanowionego z urzędu i o jego wynagrodzeniu orzeczono na podstawie § 2 ust. 3, § 6 pkt 5, § 19 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).

Na podstawie art. 84 u.k.s.c. nakazano zwrócić powodowi niewykorzystaną część zaliczki na wynagrodzenie biegłego.

Z/

Doręczyć odpisy wyroku z uzasadnieniem pełnomocnikom stron.